

2. seminář OPH II 11. 10. 2017

Téma: Věci v právním smyslu

Východiska:

OZ 2012 nezná obecný pojem OPV, ergo

- neužívá ani obecného pojmu předmět OPV
- Předmět OPV nahrazen pojmem

věc v právním smyslu (§ 489n.)

- Výjimka terminologická viz např. § 496 odst. 1 (samostatný předmět)

Věc ve smyslu právním = vše, co je rozdílné od osoby a slouží potřebě lidí (§489)

- Věcí může být cokoli za splnění podmínek shora

Věc zahrnuje (kritérium specifické pojetí hmoty):

a) Hmotné věci – ovladatelná část vnějšího světa, která má povahu samostatného předmětu (ergo předmět je užší pojem než věc – pouze látka?) - § 496/1

b) Nehmotné věci – práva, jejichž povaha to připouští, a jiné věci bez hmotné podstaty - § 496/2

c) Ovladatelné přírodní síly, se kterými se obchoduje, nejsou věcí, užití se přiměř. ust. o věcech hmotných - § 497

JH:Definice nerespektuje fyzikální pojetí hmoty (= energie)

Fyzikálně uvázla v empiriokriticizmu (konec 19. stol.)

Právně u ABGB 1811

Výjimky z pojmu a základ. členění věci, specifika:

- § 490 „Věc určená k obecnému užívání je veřejný statek“.
- § 491/1: Plod poskytuje věc z **přírozené** povahy (*fructus*)
- § 491/2: Užitky pravidelně poskytuje věc ze své **právní** povahy (např. pohledávka)
- § 492/1: Cena je hodnota vyjádřitelná v penězích (zřejmě užitná, např. kapitalizovaná i směnná, např. obecná, obvyklá)
- § 492/2: Mimořádná cena věci (při náhradě; zvláštní poměry, zvláštní obliba)
- § 493 „Lidské tělo ani jeho části, třebaže byly od těla odděleny, nejsou věcí.“(ale § 112 vlasy nebo pod. části lid. těla.. hledí se na ně (fikce) jako na věc movitou)

- § 494 „Živé zvíře není věcí a ustanovení o věcech se na živé zvíře použijí obdobně jen v rozsahu, ve kterém to neodporuje jeho povaze“. Srov. čl. 14 SFEU: „...zvířata jako vnímající bytosti...“ JH: Nemůže být T - zřejmě přechodné stadium mezi osobou a věcí (významný rozdíl v pojetí věci mezi NOZ a něm. BGB)
- § 495 Majetek (aktiva), jmění (aktiva i pasiva)
- § 498 „Právo stavby a jiná věcná práva jsou nemovitou věcí.“
- Zastupitelné (§499) *a contrario* nezastupitelné (povaha věci)
- Genericky-specificky určené věci (nedef.)
- Zužitelné (§ 500) – movité, běžným užitím se spotř.) *a contrario* nezužitelné
- Hromadná věc (§ 501) „soubor jednotlivých věcí..“)
- Obchodovatelná věc (nedef., užití např. § 497 (viz výše), dále § 1310: zástavou může být věc, s níž lze obchodovat
- Obchodní závod (§ 502) „...organizovaný soubor jmění, který podnikatel vytvořil..“
- Pobočka (§ 503) část závodu (samostatnost, rozhodnutí podnikatele o tom)-zápis do OR-odštěpný závod-zastupování
- Obchodní tajemství (§ 504) „...skutečnosti..které souvisejí se závodem..“
- Věc dělitelná a nedělitelná (dělitelnost § 505, užití např. §1144n. Oddělení ze spoluvlastnictví a zrušení spoluvl.)
- Součást věci (§ 505n.)
- Příslušenství věci (§ 510n.)
- Příslušenství pozemku (§ 512)
- Příslušenství pohledávky (§513)
- Věc hlavní a věc vedlejší (nedef., viz § 510, 512 – přísl.)
- Cenný papír (§ 514n.) – listina, s níž je spojeno právo..
- Zboží – nedefinováno - užíváno, např. § 1810n. smlouvy se spotřebitelem (prac.def.:obchodovatelné hmotné movité hodnoty) (Pojem Goods srov. Annex I Definitions DCFR – hmotné movité věci – párová kategorie zboží-služby)
- Podobný význam statek (obecně hodnota), užíváno ve slovním spojení: veřejný statek § 490 či nehmotné statky v PDV
- Služba neužívané v NOZ, pojem užívaný DCFR (Services), nedef. – Annex I, užití komplementární ke Goods. Prac. def.: ocnitelný a obchodovatelný výkon)

Otázky k procvičení látky:

- 1) Je věc v právním smyslu nerecyklovatelný komunální odpad?
- 2) Je příslušenství věci věcí v právním smyslu? Je součástí věci věcí v právním smyslu?
- 3) Jsou živá zvířata: (a) věcí?; (b) subjektem práv?; (c) předmětem vlastnictví?
- 4) Charakterizujte pojem pán zvířete; srovnajte s pojmem vlastník (§ 1046)
- 5) Určete právní povahu:
  - a. Ložiska štěrkopísku pod povrchem pozemku
  - b. Ložiska uranové rudy pod povrchem pozemku
  - c. Dálnice
  - d. Vozové cesty bez zpevněného povrchu
  - e. Vodovodního řádu, procházejícího pod povrchem pozemku soukromého vlastníka
- 6) Charakterizujte věc, která je v objednávce umělecké agentuře identifikována takto: „Dodejte mi originál obrazu předního moderního autora v ceně do 1 mil. Kč.“
- 7) Je součástí pozemku tráva, vzešlá z osiva osoby odlišné od vlastníka pozemku? Pokuste se najít v textu OZ oporu pro řešení této otázky.
- 8) Pokuste se najít řešení právního režimu stromu, vyrůstajícího na hranici dvou pozemků.
- 9) Je podle Vašeho názoru při prodeji věci s příslušenstvím nutno současně převáděné příslušenstvím popsat samostatně?
- 10) ...

Příklady k řešení:

- 1) Na pozemku ve vlastnictví osoby A byl postaven v roce 2013 stavebníkem A rodinný domek. Posuďte z hlediska pojetí věci a druhu věci pozemek a stavbu před 1.1.2014. Došlo v právním režimu pozemku a stavby ke změně od 1.1.2014?
- 2) (a) Posuďte v návaznosti na příklad 1 z hlediska její právní povahy ruční pumpu umístěnou na studni vykopané v pozemku, avšak nespojenou pevně s pozemkem ani vlastní studnou (roubením a krytem). (b) Měnilo by situaci, kdyby vlastník pozemku a vlastník rodinného domku byly odlišné osoby?
- 3) Prodávající s kupujícím si dohodli předmět písemně uzavřené kupní smlouvy touto formulací: „Motocykl Jawa 350 typ 639“. Po uzavření kupní smlouvy se druhého dne kupující dostavil k převzetí koupeného motocyklu, přičemž zjistil, že prodávající mu připravil k převzetí jiný motocykl, než který si před uzavřením smlouvy prohlédl, a odmítl jej převzít. Prodávající argumentoval, že předmět koupě je v souladu s ujednáním kupní smlouvy. Posuďte, která ze stran je v právu.
- 4) Po uskutečnění koupě, jejíž předmět byl formulován jako „obsah skladu prodejny second-handu“ kupující napadl smlouvu s tvrzením, že počet a kvalita kusů zboží neodpovídá jeho původnímu odhadu a požaduje snížení dohodnuté ceny. Argumentoval, že předmětem prodeje byla suma samostatných věcí a je třeba je znovu samostatně posoudit, což nebylo původně provedeno. Posuďte možnou úspěšnost kupujícího ve sporu.
- 5) Posuďte v návaznosti na předchozí příklad formulaci předmětu kupní smlouvy jako: „...inventář pracovny, nacházející se v místnosti č. 5 ve druhém nadzemním podlaží domu čp.

..... na pozemku st. ... v k.ú. XY, obecXY, specifikovaný v inventárním seznamu, který je přílohou této smlouvy..“ v situaci, kdy po převzetí „inventáře“ kupující namítal jeho neúplnost.

- 6) Po prodeji osobního automobilu se třetí osoba domáhala po nabyvateli vydání hasicího přístroje, rezervního kola a dalších předmětů, které se v době prodeje nacházely v kufru prodávajícího vozu a které převzal kupující s vědomím prodávajícího spolu s vozidlem. Posuďte, zda má třetí osoba právo na vydání uvedených předmětů.
- 7) Vlastník výrobní provozovny po prodeji pozemku s budovou provozovny uplatnil námitku, že předmětem kupní smlouvy nebyly:
  - a. Obráběcí stroje, ukotvené pevně v betonové podlaze provozovny, z nichž některé podle tvrzení prodávajícího tento má pronajaty, některé koupil.
  - b. Bojler na teplou vodu v umývárně, který je volně položen na podlaze.
- 8) Posuďte právní režim tzv. zařízení staveniště (mobilní toalety, montované stavební buňky, uložené na betonových patkách, zděná ubytovna s betonovými základy dle stavební dokumentace určená pro ubytování stavebních dělníků po dobu stavby..)
- 9) ...

Doplnění zadání vyhrazeno.